

Lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

Kunnanhallitus 31.8.2026 § 166
317/00.04.00/2026

Valmistelija

tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3071, rami.linna@lapinlahti.fi
kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen, 040 488 3011, henri.ruotsalainen@lapinlahti.fi

Väylävirasto pyytää lausuntoa väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 31.8.2026 mennessä.

Tausta

Tavoitteena on, että väyläverkon tulevaisuuden näkymistä on saatavilla aikaisempaa selkeämmin tietoa uuden ohjelmakokonaisuuden myötä. Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma, investointiohjelma ja ohjelmakokonaisuuden raportti, jotka toteuttavat valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, eli Liikenne 12 -suunnitelmaa.

Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, tukea pitkäjänteistä päätöksentekoa ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista päättäjille, sidosryhmille ja kansalaisille. Ohjelmat on laadittu Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelman sekä kehys- ja talousarviopäätösten asettamissa rajoissa. Perusväylänpidon rahoitustaso on erittäin niukka, ja väylien kehittämistarpeet ylittävät toteuttamismahdollisuudet moninkertaisesti.

Pyydämme avoimella lausuntopyynnöllä sidosryhmien näkemyksiä Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 seuraavien kysymysten kautta. Hyödynnämme sidosryhmien palautteita seuraavan ohjelmakokonaisuuden valmistelussa, joka on jo käynnissä.

Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?

Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitettu rahoituskohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksenyhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

antaa seuraavan lausunnon:

Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia? Onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Ylä-Savon osalta suunnitelmakartat ovat tyhjiä. Alueella on merkittävää lihan ja maidon tuotantoa, sekä erittäin merkittävää teollisuutta, huoltovarmuudenkin

osalta. Maaseutualueiden osalta on todettu tavoitteeksi nykytason säilyttäminen. Ilman panostuksia nykytasokaan ei kohta toteudu.

Joltain osin ymmärrettävästi väylähankkeet kohdistuvat pääsääntöisesti alueille, joilla asuu eniten ihmisiä. Suomea tulisi kuitenkin tarkastella kokonaisuutena. Monilla harvempaan asutuilla alueilla on Suomen ja sen viennin kannalta merkittävää tuotantoa. Teollinen toiminta ja maatalous eivät kuitenkaan ole jatkossa mahdollisia harvaan asutuilla alueilla, jos kuljetusyhteyksien kunto satamiin heikkenee ja työvoiman liikkuvuudelle luodaan esteitä.

Suunnitteluohjelma ja investointiohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on? Miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivituksen yhteydessä sille määritetyn talouskehyksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Investointien ja suunnittelun osalta Lapinlahdelle tärkeitä kohteita ovat Nerkoon ohitus Vt 5 rahoituksen edistämien ja Vt 5 Siilinjärvi- Alapitkä tiesuunnitelman edistäminen, sekä Vt 5 liikenteen sujuvoittaminen välillä Lapinlahti-Mäntylähti (mm. hankala risteysalue Vt 5/Asematie), sekä Lapinlahden rautatieaseman puutavaran kuormausalueen siirtäminen pois keskusta-alueelta. Uusien väylähankkeiden lisäksi tulisi panostaa nykyisen valtakunnallisen infrakokonaisuuden ylläpitoon, taloudellisesta tilanteesta huolimatta. Nykyisten väylien kunnon turvaaminen on monilta osin huoltovarmuuden edellytys.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

antaa seuraavan lausunnon:

Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia? Onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Ylä-Savon osalta suunnitelmakartat ovat tyhjiä. Alueella on merkittävää lihan ja maidon tuotantoa, sekä erittäin merkittävää teollisuutta, huoltovarmuudenkin osalta. Maaseutualueiden osalta on todettu tavoitteeksi nykytason säilyttäminen. Ilman panostuksia nykytasokaan ei kohta toteudu.

Joltain osin ymmärrettävästi väylähankkeet kohdistuvat pääsääntöisesti alueille, joilla asuu eniten ihmisiä. Suomea tulisi kuitenkin tarkastella kokonaisuutena. Monilla harvempaan asutuilla alueilla on Suomen ja sen viennin kannalta merkittävää tuotantoa. Teollinen toiminta ja maatalous eivät kuitenkaan ole jatkossa mahdollisia harvaan asutuilla alueilla, jos kuljetusyhteyksien kunto satamiin heikkenee ja työvoiman liikkuvuudelle luodaan esteitä.

Suunnitteluohjelma ja investointiohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on? Miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivituksen yhteydessä sille määritetyn talouskehyksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Investointien ja suunnittelun osalta Lapinlahdelle tärkeitä kohteita ovat Nerkoon ohitus Vt 5 rahoituksen edistämien ja Vt 5 Siilinjärvi- Alapitkä tiesuunnitelman edistäminen, sekä Vt 5 liikenteen sujuvoittaminen välillä Lapinlahti-Mäntylähti (mm. hankala risteysalue Vt 5/Asematie), sekä Lapinlahden rautatieaseman puutavaran kuormausalueen siirtäminen pois keskusta-alueelta. Uusien väylähankkeiden lisäksi tulisi panostaa nykyisen valtakunnallisen infrakokonaisuuden ylläpitoon, taloudellisesta tilanteesta huolimatta. Nykyisten väylien kunnon turvaaminen on monilta osin huoltovarmuuden edellytys.